

Flora en fauna quickscan

Kievitsweg 107-109 te Ridderkerk

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

2016-N38
Sander D. Elzerman
PDS Exploitatie B.V.
Dhr. T. Moggré
7 november 2016

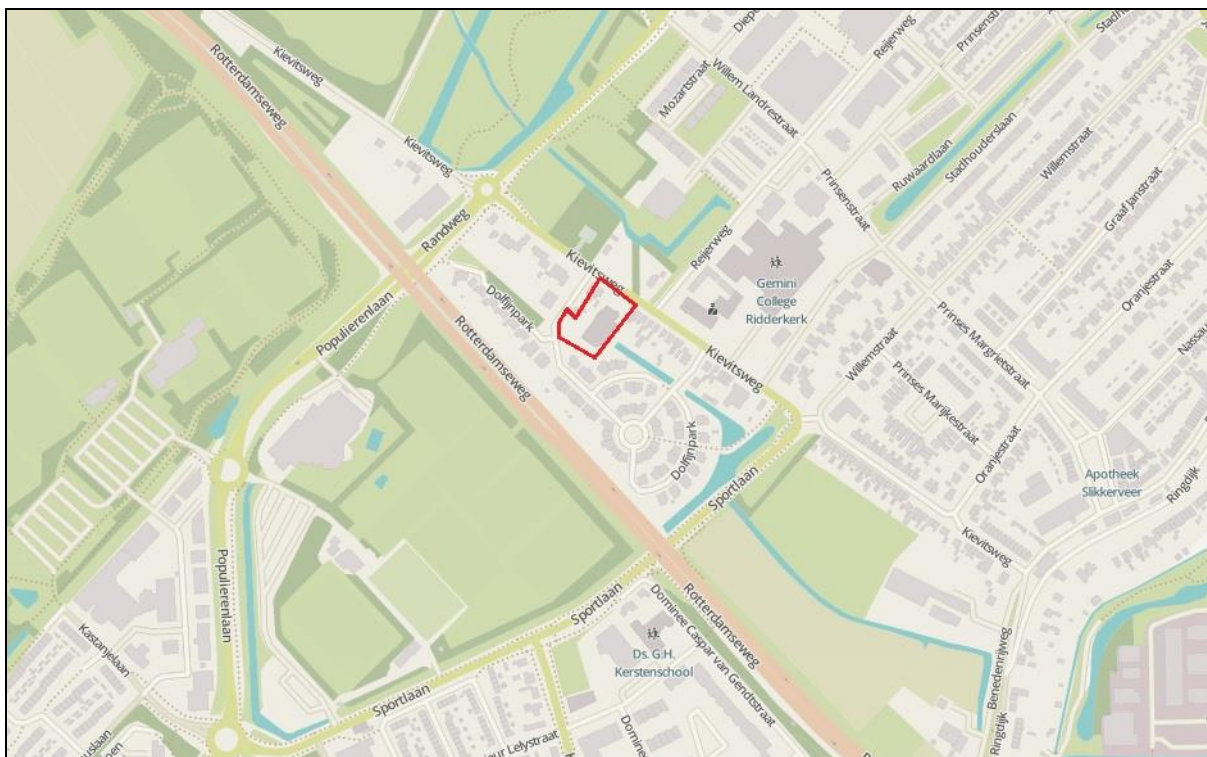

Flora en fauna quickscan Kievitsweg 107-109 te Ridderkerk

Aanleiding

Er zijn plannen voor een nieuwe invulling van het terrein van het voormalige uitgaanscentrum van Jaap van der Graaf in Ridderkerk. Het plangebied bestaat uit de Kievitsweg 107-109. Voor deze ruimtelijke ontwikkeling is het nodig om de bestaande gebouwen te verwijderen. Daarbij zal ook een deel van de naastgelegen tuin verdwijnen. Het plan is om hier woningbouw te realiseren.

Voor deze ruimtelijke ontwikkeling is een flora en fauna quickscan uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten van de Flora- en faunawet. Op basis van dit verkennende onderzoek wordt een indruk verkregen van de aanwezige beschermde soorten. Dit kan mogelijk leiden tot de aanvraag van een ontheffing op de Flora- en faunawet en het treffen van beschermingsmaatregelen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied aan de Kievitsweg in Ridderkerk (©OpenStreetMap-auteurs, 2016).

Methodiek

De flora en fauna quickscan bestaat uit twee onderdelen. In eerste instantie is op basis van verspreidingsgegevens een beeld verkregen van de soorten die in de regio voorkomen. Daarbij is onder andere gebruik gemaakt van de Natuurwaardenkaart van Ridderkerk (Elzerman, 2013). Vervolgens is op 12 oktober 2016 het plangebied bezocht om te beoordelen of de lokale situatie geschikt is.

De inventarisatie richtte zich op de aanwezigheid of potentie van de locatie voor beschermde flora en fauna. De nadruk lag op de soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen dan is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna.

De weersomstandigheden waren voldoende gunstig om een gedegen indruk te krijgen van het terrein (bewolkingsgraad 8/8, temp. 12°C graden, 2Bft Oost). Het plangebied is voor alle beschermde soorten beoordeeld. Aangetroffen beschermde situaties zijn ter plekke ingetekend op een veldkaart en/of vastgelegd met GPS. De vrijstaande woning op Kievitsweg 109 blijft staan. Daarom is deze verder buiten beschouwing gelaten.

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een Algemene Zorgplicht.

Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Voor soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn (Tabel 3) worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten (Tabel 3) gelden daarnaast verzwaarde eisen.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van EZ). Wanneer de wetgeving van de Flora- en faunawet overtreden wordt dan kan een handhaver het werk stilleggen, de activiteiten verbieden, beëindigen en/of een proces-verbaal opmaken. Een overtreding op de Flora- en faunawet wordt gezien als een economisch delict. Het Openbaar Ministerie zal in het geval van een overtreding uiteindelijk het vonnis uitspreken.

Algemene Zorgplicht (Art. 2)

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en niet van individuele dieren. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Ontheffing, Soortenstandaard en Ecologisch Werkprotocol

Wanneer een beschermde plant of dier getroffen dreigt te worden door de werkzaamheden dan moeten maatregelen genomen worden om dit te voorkomen. Mitigerende maatregelen worden getroffen voordat de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden. Op deze manier biedt het de mogelijkheid aan beschermde soorten om uit te wijken wanneer de werkzaamheden van start gaan. Compensatie gebeurt daarentegen achteraf. Als het project op zijn einde loopt of afgerond is worden nieuwe mogelijkheden geboden aan de beschermde soort om zich opnieuw te kunnen vestigen. Gedacht kan worden aan het inmetelen van Gierzwaluw dakpannen bij een nieuwbouwproject. Voor een aantal soorten worden vaak ontheffingen aangevraagd. Het ministerie heeft voor deze soorten 'Soortenstandaarden' ontwikkeld. In deze Soortenstandaarden staan de ecologische aspecten van de betreffende soort en richtlijnen voor degelijk onderzoek. Daarbij wordt een set van standaard mitigerende en compenserende maatregelen beschreven. Een deskundig ecooloog kan beoordelen op welke wijze de maatregelen toegepast kunnen worden bij de specifieke situatie. Welke maatregelen getroffen moeten worden bij het project worden vastgelegd in een Ecologisch Werkprotocol. Dit werkprotocol geeft praktische richtlijnen voor de uitvoering van de maatregelen. Het ecologisch werkprotocol is aanwezig op de plaats van uitvoering en bekend bij alle betrokken partijen.

Verbodsbepalingen

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is er geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het plangebied bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten. De volgende verbodsbepalingen zijn in dit kader van belang:

Artikel	Verbodsbepaling
8	het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
11	het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaarder beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Of een ontheffing aangevraagd moet worden hangt af van de zeldzaamheid van de soort en impact van de werkzaamheden.

In **Tabel 1** staan de soorten met het lichtste beschermingsregime. Voor soorten die opgenomen zijn in deze tabel geldt een algemene vrijstelling of ontheffing met lichte toetsing. De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- Bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw);
- Bestendig gebruik;
- Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De Algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Bij **Tabel 2** is sprake van een zwaarder beschermingsregime. Hier dient voor de werkzaamheden, zoals die genoemd zijn bij Tabel 1, te worden gewerkt volgens een Gedragscode. De door het ministerie goedgekeurde gedragscodes hebben een landelijke dekking, maar zijn alleen van toepassing binnen een bepaalde sector, zoals de Waterschappen, gemeentewerken of Bouwsector. Op de website van het ministerie staat een overzicht van de goedgekeurde gedragscodes. De maatregelen uit een gedragscode worden op de specifieke situatie aangepast in de vorm van een Ecologisch Werkprotocol. Alleen indien volgens de gedragscode of een ecologisch werkprotocol gewerkt wordt is een ontheffing niet nodig. Bij alle overige activiteiten moet een ontheffing worden aangevraagd die bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een lichte toets krijgt.

Het zwaarste beschermingsregime kent **Tabel 3**. In deze tabel staan soorten die op Europees niveau onder druk staan. Het zijn soorten, die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de Algemene Maatregel van Bestuur. Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden is het verplicht een ontheffing aan te vragen. Een gedragscode volstaat hier in de meeste gevallen niet.

Vogels

In de bovengenoemde tabellen zijn vogels niet opgenomen. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. Indien de werkzaamheden vallen onder in Tabel 1 genoemde activiteiten dan kan worden volstaan met een goedgekeurde gedragscode. Voor alle overige activiteiten dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen de meeste activiteiten minder problemen geven. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de directe omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Nieuwe situatie

De huidige bebouwing wordt verwijderd. Het terrein krijgt een andere indeling bestaande uit vijf levensloopbestendige woningen met volledig woonprogramma op de begane grond. Verder worden drie woonblokken van tweekappers gerealiseerd, dus zes halfvrijstaande twee-onder-een-kapwoningen. De woningen worden voorzien van een tuin. Een weg vanaf de Kievitsweg of het Dolfijnpark vormt de toegang tot het projectgebied. Hierover is ten tijde van de quickscan nog geen besluit over genomen. Langs de watergang aan de oostrand van het projectgebied komt een openbaar wandelpad. De watergang aan de zuidwestrand van het projectgebied wordt mogelijk iets verlegd in verband met de herindeling van de kavels. Het gehele terrein wordt groen ingericht met een struiken en bomen langs de randen, zodat deze een erfscheiding vormen met de tuinen van omliggende bestaande woningen. De ruimtelijke opzet van het terrein sluit aan bij de omliggende wijk.

Resultaten

Het plangebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens zijn de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten beschreven.

Beschrijving plangebied

Het plangebied is verdeeld over twee huisadressen. Op het adres Kievitsweg 107 is het voormalige zalencentrum gevestigd. Het terrein rondom het gebouw is grotendeels verhard (klinkers en terrastegels). Het perceel van Kievitsweg 109 is ingericht met een vrijstaande woning en een tuin. In de achtertuin staat een kas, die al enige tijd niet meer in gebruik is. Een derde onderdeel van het plangebied grenst aan het Dolfijnpark. Dit is een klein rechthoekig perceel dat gebruikt wordt als moestuin. Ten tijde van het veldbezoek werd het gebruikt om bloemen te kweken (Figuur 7).

Het uitgaanscentrum is in de loop der jaren steeds verder uitgebreid. Aan de voorzijde bevindt zich het woonhuis met kantoor (Figuur 2). Dit deel is opgebouwd uit bakstenen muren en bestaat uit twee woonlagen met een schilddak en donkere dakpannen. Langs de dakranden zijn houten regengoten bevestigd. Rondom bevinden zich op beide verdiepingen ramen met houten kozijnen. Op het dak staan twee stenen schoorstenen (Figuur 3).

Figuur 2. Vooraanzicht van het terrein Kievitsweg 107.

Figuur 3. Aansluiting van het woonhuis/kantoor op de zalen.

Het zalencentrum bestaat uit één woonlaag en is maximaal drie meter hoog. Dit deel van het gebouw is voorzien van een plat dak (Figuur 4). Het dak ligt op verschillende hoogten, waarbij hoogste plafond zich boven de hoofdzal bevindt. Het gehele platte dak is voorzien van een bitumen dakbedekking (zonder kiezels). De dakrand is afgewerkt met trespa gevelplaten. Het gehele gebouw is sterk geïsoleerd in verband met het minimaliseren van de geluidsoverlast voor de omgeving. Zo is bijvoorbeeld het platte dak van de grote zaal voorzien van circa 50 centimeter isolatiemateriaal.

Figuur 4. Westzijde van het uitgaanscentrum.

Figuur 5. Achterzijde van het uitgaanscentrum.

In de achtertuin van Kievitsweg 109 staat een grote kas. Deze is al jaren buiten gebruik en is overwoekerd met braamstruweel en Klimop *Hedera helix* (Figuur 6). Naast de kas staat een kleine houten schuur dat gebruikt wordt als opslagplaats. Verder is de tuin ingericht met veel struiken, enkele bomen en een vijver. Aan de achterzijde loopt een smalle watergang (Figuur 7). Dit is een doodlopende sloot dat vanuit oostelijke richting langs het Dolfijnpark loopt.

Figuur 6. De kas bij Kievitsweg 109 wordt overwoekerd met bramen en Klimop.

Figuur 7. De sloot langs de zuidrand van het plangebied. De moestuin en kas op de achtergrond behoren tot het plangebied.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Vogels

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de broedtijd, dus er is gezocht naar sporen die wijzen op het gebiedsgebruik van jaarrond beschermde soorten, zoals nesten en braakballen (van uilen). Verder is de geschiktheid van het plangebied ingeschat op basis van het biotoop.

In de omgeving van het plangebied komen twee soorten voor die op gebouwen nestelen. Dit zijn de Gierzwaluw *Apus apus* en Huismus *Passer domesticus* (Elzerman, 2013). De Gierzwaluw broedt in besloten ruimtes, zoals onder dakpannen, waarbij de toegang tot het nest op genoeg hoogte bevindt dat de vogel met een vrije val het nest kan verlaten. Een vrije aanvliegroute is dan ook een voorwaarde. De hoge delen van het gebouw voldoen hier aan. Er zijn echter geen openingen waar een Gierzwaluw in kan kruipen om in een binnenruimte te komen. De regengoot sluit aan op de muren en de dakpannen op het dak sluiten over het algemeen ook goed op elkaar aan (Figuur 8). De nokpannen zijn bevestigd met cement, waardoor hieronder geen ruimte is voor een vogel. De Huismus broedt bij voorkeur onder dakpannen, maar ook andere gaten of hopen in een gebouw kunnen gebruikt worden als nestplaats (SOVON, 2002). Deze plekken moeten wel groot genoeg zijn. Het dak is nader onderzocht op de mogelijkheden voor deze soort. De onderste rij dakpannen is met houten latten dichtgemaakt (Figuur 9). Hierdoor kunnen Huismussen niet vanaf de regengoot onder de dakpannen kruipen. De dakpannen sluiten op elkaar aan zonder ruimte waar een Huismus tussen kan komen. Het gebouw biedt dus geen nestmogelijkheden voor de jaarrond beschermde Gierzwaluw en Huismus.

Het groen in de tuin biedt broedgelegenheid voor vogels. Een beperkt aantal jaarrond beschermde soorten wordt wel eens aangetroffen in tuinen. Het gaat hierbij in Ridderkerk om Sperwer *Accipiter nisus* en Ransuil *Asio otus* (Elzerman, 2013).

De Sperwer broedt in bomen met voldoende dekking door de takken of omringende struiken. Ze hebben ook genoeg rust nodig om te kunnen broeden. De bomen in het plangebied zijn over het algemeen te klein om geschikt te zijn. Alleen de coniferenhaag langs de zuidrand van het plangebied heeft voldoende hoogte (Figuur 5). De takkenstructuur is echter zo compact dat een Sperwer hier niet snel gebruik van maakt. Daarbij komt dat het dagelijks gebruik van de omringende tuinen door de bewoners zorgt voor enige verstoring. Deze combinatie van factoren maakt het plangebied onaantrekkelijk voor de Sperwer.

Ransuilen kennen twee typen vaste rust- en verblijfplaats. Dit betreffen het nest en een roestplaats. Op een roestplaats verzamelen Ransuilen zich uit de omgeving om 's winters te rusten. Beide typen verblijfplaatsen kunnen zich in coniferen bevinden. Indien de haag voor dit doel gebruikt wordt dan zijn braakballen onder de coniferen te verwachten. Deze lagen er niet. Verder zijn ook geen geschikte nesten aangetroffen in de bomen.

Buiten de jaarrond beschermde soorten kunnen wel andere vogels bij de plangebied broeden. De struiken en bomen bieden nestgelegenheid voor algemene stadsvogels als Turkse Tortel *Streptopelia decaocto*, Merel *Turdus merula*, Winterkoning *Troglodytes troglodytes*, Heggenmus *Prunella modularis* en Tjiftjaf *Phylloscopus collybita*. Tijdens het veldbezoek werd in één van de struiken van een zangvogel gevonden. Alle inheemse vogelsoorten en hun nesten zijn gedurende de broedtijd beschermd.

Figuur 8. Overzicht van het dakvlak van de woning/kantoor.

Figuur 9. De toegang onder de eerste rij dakpannen is geblokkeerd.

Zoogdieren

Bij het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Op basis van de Natuurwaardenkaart en het biotoop kunnen verschillende soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet gebruiken van het plangebied. De tuin is rijk begroeid en kent veel beschutte plekken, waar mensen niet snel komen zoals het braamstruweel achter de kas (Figuur 6). Kleine zoogdieren als Egel *Erinaceus europaeus*, Bunzing *Mustela putorius* of muizen kunnen hier verblijven. Het plangebied ligt in een groene wijk, waarbij de tuin slechts een beperkte bijdrage levert aan de hoeveelheid groen. Bovendien wordt in de nieuwe situatie een deel van het plangebied weer ingericht als tuin. Bij de uitvoering van de werkzaamheden moet wel rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van deze Tabel 1-soorten.

Gebouwen kunnen gebruikt worden door enkele soorten zoogdieren die strikt beschermd zijn. Het gaat in Ridderkerk vooral om vleermuizen, maar de kans op een Steenmarter *Martes foina* neemt ook toe (Elzerman, 2015). De soort is nog niet in de directe omgeving van het plangebied waargenomen, maar het aantal meldingen in de regio neemt de laatste jaren toe. De Steenmarter staat vermeld in Tabel 2 van de Flora- en faunawet. In het uitgaanscentrum zijn geen sporen gevonden die wijzen op zijn aanwezigheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3. De Flora- en faunawet beschermd niet alleen de soorten, maar ook de gebiedsfuncties van verblijfplaats, vaste vliegroute en essentieel foerageergebied. Afhankelijk van de soort vleermuis kan het een boom of gebouw gebruiken als verblijfplaats (Limpens *et al.*, 1997). In de directe omgeving komen Gewone Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Ruige Dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Laatzvlieger *Eptesicus serotinus* voor (Broekhuizen *et al.*, 2016). Onderzocht is of het gebouw kan dienen als vaste rust- en verblijfplaats. De bomen zijn ongeschikt om te dienen als verblijfplaats.

De toegang tot een verblijfplaats moet voor vleermuizen op voldoende hoogte zijn. Ze verlaten met een vrije val hun verblijf en hebben een vrije aanvliegroute nodig. Het grootste deel van het zalencentrum heeft een hoogte van maximaal drie meter. Dit ligt rond de kritisch ondergrens qua hoogte (Limpens *et al.*, 1997). Zoals eerder beschreven zijn de muren sterk geïsoleerd tegen geluidsoverlast. Hierdoor ontbreekt een open spouwruimte. De woning met kantoorruimte heeft aan de noord- en westzijde van het gebouw voldoende hoogte. De andere zijden grenzen aan de danszaal,

waardoor hier een beperkt hoogteverschil is tussen beide dakvlakken (Figuur 3). In de muren ontbreken open stootvoegen of scheuren. De regengoot sluit naadloos aan op de muur en ook de dakpannen liggen strak tegen elkaar. De nokpannen liggen vast met cement, waardoor ook op het dak geen geschikte spleten zijn voor vleermuizen.

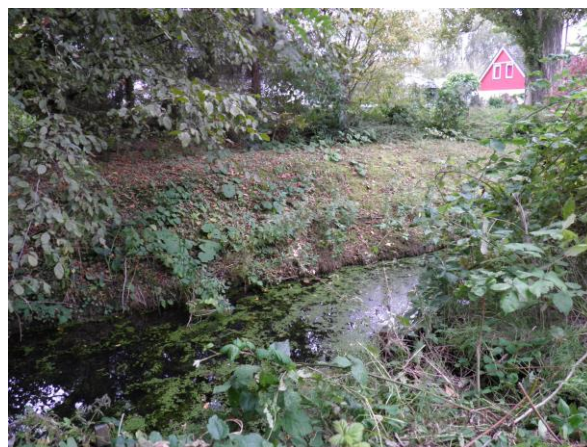
De tuin kan gebruikt worden door vleermuizen om te foerageren. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve mogelijkheden om het verlies aan foerageergebied op te vangen. Het bosperceel aan de overkant van de weg staat in verbinding met de Donckse Velden en het landgoed bij Huys ten Donck ten noordwesten van het plangebied. Dit aaneengesloten groengebied vormt een belangrijk foerageergebied voor vleermuizen uit de wijk Slikkerveer (Elzerman, 2013). Vleermuizen maken vaak gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaats en foerageerplek. De coniferen haag vormt het enige lijnvormig element binnen het plangebied. Het ligt ingeklemd tussen de tuinen en vrijstaande woningen van het Dolfijnpark en de Kievitsweg. Bovendien leidt het, vanwege de beperkte lengte, niet van een verblijfplaats tot een foerageergebied. Het verwijderen van de coniferen haag heeft daarom geen of verwaarloosbare invloed op de mogelijkheid van een vaste vliegroute langs de zuidrand van het plangebied.

Planten

Op historische gebouwen en muren kunnen beschermde muurplanten voorkomen. Daar is bij het plangebied geen sprake van. De tuin is grotendeels ingericht met gecultiveerde planten (Figuur 10). Het is een rijk begroeide tuin met diverse struiken, zoals Sneeuwbes *Symphoricarpos albus*, dwergmispel *Cotoneaster spec.* en liguster *Ligustrum spec.* De boomsoorten bestaan uit berk *Betula spec.*, Ginkgo *Ginkgo biloba* en *Prunus spec.* De kas is geheel begroeid met braam *Rubus spec.* en Klimop. In de kas is een groot deel al verdord. Aan de achterzijde is een groot complex aan braamstruweel dat een deel van de kas overwoekerd. Wilde, inheemse soorten kunnen zich spontaan gevestigd hebben, maar de omstandigheden zijn niet geschikt voor beschermde planten. Het terrein van Kievitsweg 107 is geheel verhard. Tussen de tegels zijn enkele ruigtekruiden opgekomen, maar hier zaten geen beschermde soorten bij.

Figuur 10. Overzicht van de achtertuin Kievitsweg 109.

Figuur 11. De watergang langs de zuidrand van het plangebied.

Overige soortgroepen

In de achtertuin van Kievitsweg 109 is een vijver aangelegd. Hier kunnen algemeen voorkomende amfibieën als Bruine Kikker *Rana temporaria* en Kleine Watersalamander *Triturus vulgaris* gebruik van maken. De watergang langs de zuidrand van de tuinen is marginaal geschikt. Een groot deel van de watergang ligt vrijwel de hele dag in de schaduw van de omringende begroeiing (Figuur 11). Bovendien vallen bladeren en naalden uit de bomen in het water. Hierdoor zijn de condities ongeschikt voor beschermde vissen en amfibieën. Soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet zijn niet geheel uitgesloten. Voor het dempen van de vijver en de sloot moet voor deze soorten de Zorgplicht in acht genomen worden.

Voor de andere soortgroepen wordt de plangebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht voor beschermde soorten.

Conclusie en aanbevelingen

Het voormalige uitgaanscentrum aan de Kievitsweg 107 is buiten gebruik. Er zijn plannen om hier woningen te bouwen. Bij de herinrichting wordt ook de tuin van de naastgelegen Kievitsweg 109 betrokken. In het projectgebied worden zes twee-onder-een-kapwoningen en vijf levensbestendige woningen gerealiseerd. De flora en fauna quickscan moet inzicht geven of in het plangebied beschermde soorten van de Flora- en faunawet aanwezig zijn.

In de omgeving van het plangebied komen een aantal beschermde soorten voor. Het plangebied is met behulp van een veldbezoek nader onderzocht op de lokale geschiktheid. Het uitgaanscentrum bestaat uit een woning met kantoorruimte en danszalen. De woning is op basis van de bouwstijl geschikt voor beschermde soorten Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen. Uit het veldbezoek is echter gebleken dat er geen geschikte toegang is tot een binnenruimte. Het gehele gebouw is sterk geïsoleerd om geluidsoverlast te voorkomen. Hierdoor ontbreken open spouwruimtes. De regengoot sluit aan op de muren, de dakpannen vertonen geen gebreken, de nokpannen zijn vastgemaakt met cement en de toegang onder de onderste rij dakpannen is geblokkeerd.

Het aanwezige groen biedt schuilplaatsen voor kleine zoogdieren als Egels, en nestgelegenheid voor vogels. Voor jaarrond beschermde vogels zijn geen aanwijzingen gevonden. Bij het bouwrijp maken van het terrein moet rekening gehouden worden met soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt de Algemene Zorgplicht (art. 2). Aangeraden wordt om struiken en bomen buiten de broedtijd te verwijderen. De broedtijd loopt globaal van maart tot en met juli, maar is soortspecifiek en deels afhankelijk van weersomstandigheden. Indien het werk rondom deze periode gestart wordt dan is het verstandig om vooraf te (laten) controleren op de aanwezigheid van nesten. Met name de herfst heeft voor dit werk de voorkeur, omdat het broedseizoen dan voorbij is en kleine zoogdieren, zoals Egels, nog niet in winterrust zijn. Deze dieren kunnen zich onder de struiken verstoppen om te rusten, waardoor ze kwetsbaar zijn voor werkzaamheden in de winter. Hetzelfde geldt voor het dempen van de tuinvijver en watergang langs de zuidrand van het plangebied. Het dempen vindt bij voorkeur in de nazomer plaats, voordat de amfibieën in winterrust gaan. Voor de start van de werkzaamheden worden de amfibieën en vissen verplaatst naar geschikte watergangen in de nabije omgeving.

De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden conform de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Ridderkerk (Boom, 2013). Mogelijk is voor het kappen van de bomen een kapvergunning nodig. Informeer hiernaar bij de gemeente Ridderkerk.

De nieuwbouw biedt mogelijkheden om het plangebied in de toekomst aantrekkelijk te maken voor stadsnatuur. Door in een vroeg stadium bij de wijkontwikkeling rekening te houden met flora en fauna kunnen niet alleen de beschermde soorten, maar ook andere planten en dieren profiteren. Een integrale benadering van het groen en bebouwing in de ontwerpfase zorgt voor een prettige leefomgeving voor mens en dier (Kooijmans, 2009).

Literatuur

Boom, H. 2013. *Gedragscode Flora- en faunawet voor gemeente Ridderkerk*. Gemeente Ridderkerk.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buijs (red). 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren – Natuur van Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Elzerman, S.D. 2013. *Natuurwaardenkaart 2014 voor Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Ridderkerk*. Rapport 2012-03. Elzerman Ecologisch Advies, Ridderkerk.

Elzerman, S.D. 2015. *Natuurwaardenkaart 2015 van de gemeenten Albrandswaard en Barendrecht*. Rapport 2015-01. Elzerman Ecologisch Advies, Maasdam.

Kooijmans, J.L. 2009. *Stadsvogels. Bouwen, beleven, beschermen*. Tirion, Baarn.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Flora en fauna quickscan Kievitsweg 107-109 te Ridderkerk

Status uitgave	Definitief
Rapport nr.	2016-N38
Auteur	Sander D. Elzerman
Datum uitgave	7 november 2016

Foto's	Sander D. Elzerman
Kaartmateriaal	©OpenStreetMap-auteurs (CC BY-SA)

Projectnr.	2016068
Opdrachtgever	PDS Exploitatie B.V.
Contactpersoon	Dhr. T. Moggré

© Elzerman Ecologisch Advies
Leeuwerik 20
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.